

ZAMONAVIY METODLAR ASOSIDA “BIZNES ASOSLARI” FANINI O‘QITISHDA INTERAKTIV O‘YINLARDAN FOYDALANISH TAJRIBASI

Do‘stova Nilufar

Toshkent viloyati, Parkent tuman politexnikumi o‘qituvchisi

Annotatsiya

Ushbu maqolada “Biznes asoslari” fanini o‘qitishda Germaniya SPARCUSTINGSTING tashkiloti metodikasiga asoslangan interaktiv o‘yinlardan — “Jamg‘arma o‘yini”, “Mikrobiznes o‘yini” va “Biznesni rejalashtirish mashg‘ulotlari”dan foydalanish tajribasi tahlil qilinadi. Mazkur metodlar o‘quvchilarning iqtisodiy tafakkurini shakllantirish, jamoada ishlash, mustaqil qaror qabul qilish ko‘nikmalarini rivojlantirishda yuqori samaradorlik beradi. Maqolada shuningdek, an’anaviy ta’lim usullari bilan solishtirganda, interaktiv o‘yinlarning afzalliklari ham yoritilgan.

Kalit so‘zlar

Biznes asoslari, interaktiv o‘yinlar, mikrobiznes, jamg‘arma o‘yini, Germaniya metodikasi, iqtisodiy tafakkur, ta’lim samaradorligi.

Kirish

Bugungi kunda texnikumlarda “Biznes asoslari” fanini o‘qitishda zamonaviy interaktiv metodlarni qo‘llash ta’lim samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi. An’anaviy ma’ruza va suhbat shaklidagi darslardan farqli ravishda, o‘yin asosidagi ta’lim jarayoni o‘quvchini faol ishtirok etishga, real hayotiy vaziyatlarda iqtisodiy qarorlar qabul qilishga o‘rgatadi. Shu maqsadda Germaniya SPARCUSTINGSTING tashkiloti bilan hamkorlikda ishlab chiqilgan metodika asosida “Jamg‘arma o‘yini”, “Mikrobiznes o‘yini” va “Biznesni rejalashtirish mashg‘ulotlari” yo‘lga qo‘yilgan.

Asosiy qism

“Jamg‘arma o‘yini” shaxsiy uy xo‘jaliklarida jamg‘arishning ahamiyatini o‘rgatishga qaratilgan. Ushbu o‘yinda oila a‘zolarining istak va ehtiyojlarini qondirish, oila byudjetini rejalashtirish, daromad va xarajatlarni muvozanatlashtirish ko‘nikmalari shakllantiriladi. O‘yin davomida o‘quvchilar hayotiy vaziyatlarga duch keladilar: maqsadli jamg‘arma, kutilmagan xarajatlar yoki qo‘shimcha daromadlar, bu esa ularni moliyaviy mas’uliyatga o‘rgatadi.

“Mikrobiznes o‘yini”da esa o‘quvchilar kichik tadbirkorlik faoliyatini — masalan, apelsin sharbati ishlab chiqarish loyihasini — guruh bo‘lib boshqaradilar. Har bir guruh

ishlab chiqarish, marketing, xarajat va foyda bo'yicha qarorlar qabul qiladi. Natijada turli qarorlarning foyda va zarar ko'rsatkichlariga ta'siri amaliy tarzda tahlil qilinadi. Bu o'yin o'quvchilarga iqtisodiy jarayonlarning murakkabligini, tavakkalchilik va bozor sharoitlariga moslashish zarurligini tushunishga yordam beradi.

“Biznesni rejalashtirish mashg'ulotlari” esa o'quvchilarning mustaqil biznes g'oya yaratish, uni iqtisodiy jihatdan asoslash, marketing tahlilini o'tkazish va moliyaviy rejani ishlab chiqish bo'yicha ko'nikmalarini shakllantiradi. Bu jarayonda o'quvchilar kichik guruhlarda ishlashadi, natijada kommunikativ, analitik va kreativ fikrlash qobiliyatlari rivojlanadi.

An'anaviy ta'lim bilan solishtirish

An'anaviy ta'limda o'qituvchi asosiy axborot manbai bo'lib, o'quvchi esa passiv tinglovchi vazifasini bajaradi. Interaktiv o'yinlar asosidagi darslarda esa o'quvchi jarayon markazida bo'ladi — u mustaqil fikr yuritadi, qaror qabul qiladi va natijani baholaydi. Natijada ta'lim jarayonida o'zaro muloqot, motivatsiya va qiziqish oshadi. Bundan tashqari, Germaniya metodikasi o'quvchilarni real iqtisodiy muhitda faoliyat yuritishga tayyorlaydi va ularning mas'uliyat, hamkorlik va liderlik sifatlarini rivojlantiradi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, “Jamg'arma o'yini”, “Mikrobiznes o'yini” va “Biznesni rejalashtirish mashg'ulotlari” kabi interaktiv metodlar “Biznes asoslari” fanini o'qitishda o'quvchilarning iqtisodiy tafakkurini shakllantirishda, ularni amaliy faoliyatga tayyorlashda va mustaqil fikrlashni rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi. Germaniya SPARCUSTINGSTING tashkiloti metodikasiga asoslangan bu yondashuv nafaqat bilimni, balki real hayotiy ko'nikmalarni ham shakllantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Germaniya SPARCUSTINGSTING metodik qo'llanmasi, 2023.
2. O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi, “Biznes asoslari” fan dasturi, 2024.
3. Schumpeter, J. (2017). The Theory of Economic Development. Harvard University Press.